

KKTC’de Yerel Hizmet Sunumunda Bilişim Teknolojileri

Information Technologies for Local Services in TRNC

Deniz İşçioğlu¹, Ersun İşçioğlu²

²Doç. Dr. Doğu Akdeniz Üniversitesi, İEF, İşletme Bölümü, Kamu Yönetimi Programı, deniz.iscioglu@emu.edu.tr

³Doç. Dr. Doğu Akdeniz Üniversitesi, EF, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ersun.iscioglu@emu.edu.tr

ANAHTAR KELİMELER

*KKTC Yerel Yönetimler,
Bilişim Teknolojileri,
Yerel Hizmet*

Ö Z E T

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), 1983 yılında Kıbrıs Adası'nın Kuzeyinde Kıbrıslı Türkler tarafından kurulmuş genç bir devlettir. KKTC’de 28 belediye vardır ve yerel hizmetler belediyeler eliyle yürütülmektedir. Belediye olmayan yerleşim yerlerinde de yerel hizmetler muhtarlıklar tarafından görülmektedir. 2009 yılında yapılan bir düzenleme ile köyler belediyelere bağlanmıştır. KKTC’deki yerel yönetimleri düzenleyen birçok yasa bulunmaktadır. KKTC yerel yönetim sisteminde, belediyeler hizmet sunarken birçok sorun ile karşılaşmaktadırlar. Teknoloji çağında, belediyelerin yerel hizmetlerini teknoloji yardımı ile sunmaları hizmette etkinliği artıran önemli faktörlerden biridir. Özellikle son yıllarda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin belediyeçilik hizmetlerinde kullanılmaya başlanması ile belediyelerin teknolojik entegrasyonu büyük bir önem kazanmıştır. Yerel yönetimlerde gerekli teknolojik altyapının kurulması ve elektronik belediyeçilik uygulamalarına geçiş ülkenin sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasal yapısı ile ilişkilendirilebilir. Bu çalışmada, KKTC’de bulunan belediyelerin yerel hizmet sunumunda bilişim teknolojilerini ne ölçüde kullanmakta oldukları analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda belediye başkanları ve/veya çalışanlarına yönelik bir anket hazırlanmış, bilişim teknolojilerinin yerel hizmette kullanım alanları tespit edilmiştir. Ayrıca konu ile ilgili merkezi yönetim temsilcileri ve yerel yönetim temsilcileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak KKTC’de Yerel Hizmet Sunumunda Bilişim Teknolojilerinin kullanım oranı ve hizmette teknolojiye verilen önem ortaya konulmaya çalışılmıştır.

KEYWORDS

*TRNC Local Governments,
Information Technologies,
Local Service*

ABSTRACT

The Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) is a young state that was established in 1983 by Turks in the northern part of the Island of Cyprus. The local services are provided by local governments in TRNC, of which there are 28. In places without municipal status, it is the community heads that provide local services. The villages in the region were integrated into the administration area of the municipal governments through a regulation introduced in 2009. There are many laws that regulate the local governments in TRNC. The municipalities operating within the local administration system in TRNC experience several problems in providing services. In an era of technology, providing municipal services by using state-of-the-art technology is a factor of great significance, which increases the effectiveness of the services delivered. With the usage of information and communication technologies in municipal services especially in recent years, the technological integration of the local governments has gained in importance. The establishment of the required technological infrastructure and transition to electronic systems in local governments in any country is closely associated with the socio-economic, cultural and political structure of that country. The present study attempts to analyse to what

extent the local governments in TRCN use information technologies in delivering municipal services. To this end, a questionnaire was designed to canvass the views of mayors and/or the municipal employees in order to determine the fields of local service where information technologies are utilised. Besides, interviews were conducted in this respect with the representatives of the central government and those of local governments. Ultimately, the study attempts to shed insights into the usage rate of information technologies in delivering local services in TRCN and the extent of importance attached to technology in the provision of services.

Bir yanda dünyada yaşanan küreselleşme hareketleri, diğer yanda teknolojik ilerlemeler yerel hizmet sunumlarında değişikliklere neden olmuştur. Özellikle belediyelerin yerel hizmetlerde teknolojinin sağladığı olanaklardan yararlanması, hizmet kalitesi ve sunumu açısından olumlu etkiler yapmaktadır. Yerel hizmetlerde bilişim teknolojisinin kullanımı hem hizmeti veren kurumu hem de hizmet alan kesimi olumlu etkilemektedir. Dünyada bilişim teknolojilerinin önemi yadsınmaz bir noktadadır. Bu nedenle söz konusu teknolojinin yerel hizmet sunumunda kullanılması son derece önemlidir. Bugün bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin yerel hizmet sunumundaki avantajları, sistemin kısa süredeki birçok yerel hizmette kullanılmasına neden olmuştur. ‘Gelişen belediyecilik anlayışında internet üzerinden verilen hizmetler halkın memnuniyeti için büyük önem taşımaktadır. Çevrimiçi ortam yardımı ile birçok belediye hizmeti internet üzerinden mekân ve zamandan bağımsız olarak gerçekleştirilebilmektedir’ (İşçioğlu ve Kaya, 2017).

Bu çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde (KKTC) sunulan yerel hizmetlerdeki bilişim teknolojilerinin kullanımını yerel ve merkezi yöneticilerin görüşleri üzerinden incelenmiştir. Çalışmanın amacı, KKTC belediyelerinin, yerel hizmet sunumunda bilişim teknolojilerinden yararlanma durumlarının değerlendirilmesi ve yerel hizmet sunumunda bilişim teknolojileri kullanım oranlarının tespit edilmesidir. Çalışma, KKTC belediyeleri ile sınırlıdır. Bu kapsamda, araştırmanın çalışma grubu, yerel yönetim ve merkezi yönetim çalışanları veya temsilcilerinden oluşturulmuştur. Çalışmada evrenin tamamına ulaşılabildiği için örneklem alınmamıştır. Araştırmada, bilişim teknolojilerinin KKTC’de yerel hizmet sunumunda anlaşılma ve kullanılma durumu sorgulanmıştır. Çalışma genel tarama araştırma yöntemi (survey) olarak tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Veri toplama aracı, literatür taraması ve uzman görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Anket, 2017 yılınca aktif olarak görev yapmakta olan yerel yönetim ve merkezi yönetim temsilcilerine uygulanmıştır.

KKTC’de Yerel Yönetimler ve Yerel Hizmet

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), 1983 yılında Kıbrıs Ada’sının Kuzeyinde Kıbrıslı Türkler tarafından kurulmuş genç bir devlettir. Ada 1983 yılına kadar birçok siyasal sorunlara sahne olmuş, farklı medeniyetlerin yönetimi altına girmiştir. 1571-1878 yılları arasında Ada’da Osmanlı İmparatorluğu ve 1878-1960 yılları arasında da İngiliz Yönetimi hakimiyet kurmuştur. Farklı medeniyetler, Ada’nın gelişimi ve değişimi üzerinde etkili olmuştur. 1960 yılına gelindiğinde Kıbrıslı Türk ve Rumlar, “Kıbrıs Cumhuriyeti” adlı altında bir devlet kurmuşlardır. Kıbrıslı Türk ve Rumlar arasında yaşanan siyasal sorunlar nedeni ile Kıbrıs Cumhuriyeti varlığını çok uzun süre koruyamamıştır. Bugün Kıbrıslı Rumlar, Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında Avrupa Birliği üye ülkesi konumunda bulunurken, Kıbrıslı Türkler Ada’nın Kuzeyinde kendi devletlerini, KKTC’yi kurmayı tercih etmişlerdir. KKTC uluslararası alanda tanınmayan^a bir ülke konumunda bulunmaktadır. KKTC hala uluslararası alanda yaşadığı ambargolar ile mücadele etmektedir. Ülkenin uluslararası alanda tanınmamış olması, ekonominin istikrarsız olmasına ve birçok konuda devlete güven duyulmamasına, bireylerin kendi sorunlarını kendilerinin çözmelerine neden olmaktadır (İşçioğlu, 2009, s.156).

KKTC’nin uluslararası alanda tanınmamış olması teknolojik olarak gelişemeyeceği anlamına gelmemektedir. Aksine teknoloji sınır tanımaz yapısı ile KKTC’nin ilerlemesine ve gelişmesine katkıda bulunacak önemli bir araç olarak görülebilir. Teknolojik olarak gelişmiş olmak, tanınmamışlığın getirmiş olduğu sorunların çözümü kadar, ileride bir tanınma durumunda da özellikle gelişmiş ülkelerle rekabet edebilecek bir sistemin de kurulmasına fayda sağlayacaktır. Hizmetlerde bilişim teknolojilerinin kullanılabilmesi konusunda da altyapı konusu büyük bir öneme sahiptir. Bilişim teknolojilerinin sağlıklı bir biçimde kullanılabilmesi için ülkede gerekli teknolojik alt yapının kurulmuş olması gerekmektedir. Ayrıca söz konusu gelişmeleri takip edilebilmesi ve uygulamaya konulabilmesi için yönetimlerin ve kullanıcı konumundaki bireylerin yeterli bilgi ve donanıma sahip olması beklenmektedir.

^a KKTC uluslararası alanda yalnızca Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınmaktadır.

KKTC Devlet Planlama Örgütü'nün 2011 yılında yaptığı son nüfus sayımına göre, KKTC nüfusu 286.257 olarak belirlenmiştir (KKTC DPÖ, 2018). KKTC'de 28 belediye vardır. Yerel hizmetler belediyeler eliyle yürütülmektedir. Belediye olmayan yerleşim yerlerinde de yerel hizmetler muhtarlıklar tarafından verilmektedir. 2009 yılında yapılan bir düzenleme ile köyler belediyelere bağlanmıştır. KKTC'deki yerel yönetim sistemi ile ilgili olarak birçok yasa bulunmaktadır. Bunların başında Anayasa gelmektedir. KKTC Anayasasının yerel yönetimlerle ilgili maddesi uyarınca, "Yerel Yönetimler bölge, belediye veya köy ve mahalle halkının yerel ortak gereksinimlerini karşılamak üzere kuruluş ilkeleri yasa ile belirtilen ve karar organları seçimle oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yasa ile düzenlenir. Yerel yönetim organlarının seçimleri dört yılda bir yapılır"(KKTC Anayasası, madde 119). Yerel yönetimlerle ilgili diğer yasal metinlere bakılacak olursa, 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası, ülkenin yerel yönetim sistemi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Ayrıca, Fasil 96- Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası da sistemi anlamak açısından büyük bir önem taşımaktadır.

51/1995 sayılı Belediyeler Yasası uyarınca, "Belediye, belde halkının ortak yerel gereksinimlerini karşılayan ve belde hizmetlerini gören kamu tüzel kişiliğine sahip yerel yönetim kuruluşunu" "Kent, nüfusu 5001 (beş bin bir) veya daha fazla olan beldeleri anlatmaktadır. Ancak yasa uyarınca İlçe Merkezleri, nüfusuna bakılmaksızın kent sayılmaktadır" (51/1995, Belediyeler Yasası, madde 2). İlgili yasanın 6. Maddesine göre, nüfusu 5001 (beş bin bir) veya daha fazla olan yerleşim birimlerinde belediye oluşturulması zorunludur. 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası, belediyelerin, beldenin gelişmesi ve belde halkının esenlik, refah ve mutluluğu konusunda ortak yerel gereksinimlerin çağdaş bir anlayış ve demokratik bir tutum ile ele alınmasını zorunlu kılar (madde 15). Buna göre belediyenin görevleri arasında, sağlık ve sosyal yardımla ilgili görevleri, imara ilişkin görevleri, ekonomi ve çalışma yaşamına ilişkin görevleri, esenlik ve güvenlikle ilgili görevleri, eğitim kültür ve turizme ilişkin görevleri, tarıma ilişkin görevleri ve ulaşım ile ilgili görevleri bulunmaktadır.

Belediyeler Yasası'nda teknoloji ve bilişim ile ilgili herhangi bir madde yer almamaktadır. Bu durum, belediyelere teknolojik gelişmeleri yakından takip etme zorunluluğu vermemektedir. Fakat, belediyelerin teknolojik gelişmeleri takip etmesinin önünde herhangi bir yasal engel de bulunmamaktadır. Teknolojik gelişmeleri takip etmek ve yenilikleri sisteme entegre etmek günümüz toplumlarında bir gereklilik olmakla birlikte, böylesi uygulamalardan yararlanmak için bir takım mali zorunlulukların da varlığından söz edilmesi gerekmektedir. Bir başka ifade ile yerel yönetimlerin bu konularda bir bütçe ayırması gerekmektedir.

Belediyelerin mali kaynaklarına bakacak olursak; en önemli kaynaklarının belediyelerin kendi öz gelirleri olduğunu görmekteyiz. Ayrıca, belediyelerin merkezi yönetimden almış olduğu katkı payı ve piyasadan aldığı krediler de belediyelerin mali kaynakları arasında bulunmaktadır. Tüm bunlara ek olarak belediyeler Avrupa Birliğinden (AB) ve TC Lefkoşa Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi'nden (TC Yardım Heyeti) proje bazlı mali yardım almaktadırlar. KKTC'deki belediyeler AB fonlarından yararlanmak isteseler de özellikle kırsal belediyeler proje hazırlamada birçok sorun ile karşılaşmaktadır. Altyapı konusunda hazırlanan projelerde büyük belediyeler sorunlarını daha kolay çözüme kavuştursa da kırsal belediyeler bu fırsattan yeterince yararlanamamaktadır. Bu nedenle AB yardımları yerel düzeyde bir güvence olarak görülmemektedir (Keleş ve İşçioğlu, 2009). Kısacası, yerel yönetimler teknoloji entegrasyonu yapabilmek için, gerekli altyapıyı kurabilmek için mali desteğe ihtiyaç duymaktadır. Gerekli fonu bulabilmek için de kendi öz kaynakları haricince yararlanabilecekleri fon kaynakları bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi bilgilerine göre, 2006-2016 yılları arasında belediye ve köylerin altyapı sorunları için hazırlanan projeler için toplam 162 milyon TL harcanırken, 2017 yılı projeleri için de 50 milyon TL ödenek ayrılmıştır (KEİ Ofisi, 2017). TC ve AB fonları karşılaştırıldığı zaman belediyelerin TC fonlarından daha çok faydalandıkları ortaya çıkmıştır. TC yardımlarının belediyelere etki alanı ve kapsamı daha geniş olmaktadır (İşçioğlu ve Sin, 2018).

KKTC yerel yönetim sisteminde, belediyeler hizmet sunarken birçok sorun ile karşılaşmaktadırlar. Belediyelerin örgütsel yapıları, merkezi yönetimle olan ilişkileri, mali sorunları, belediyeler arasındaki dengesizlikler, yurttaşlarla ilişkileri, belediyeler arasındaki ilişkiler, belediye personeli konusunda yaşanan sıkıntılar, yetersiz mevzuat, imar ve planlama konusundaki eksiklikler ve sorunlar yerel hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır (Keleş ve ark., 2017). Teknoloji çağında, belediyelerin yerel hizmetlerini teknoloji yardımı ile sunmaları hizmette etkinliği artıran önemli faktörlerden biridir. Özellikle son yıllarda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin belediyecilik hizmetlerinde kullanılmaya başlanması ile belediyelerin teknolojik entegrasyonu büyük bir önem kazanmıştır. Yerel yönetimlerde gerekli teknolojik altyapının kurulması ve elektronik belediyecilik uygulamalarına geçiş ülkenin sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasal yapısı ile ilişkilendirilebilir. Daha önce de belirtilmiş olduğu üzere KKTC'de 28 belediye bulunmaktadır. Bu belediyelerden altısı ilçe belediyesi konumundadır. Bunlar; Lefkoşa, Girne, Gazimağusa, Güzelyurt, İskele ve Lefke belediyeleridir.

Tablo 1: 2006 ve 2011 Nüfus Sayım Sonuçlarının Belediyelere Göre Dağılımı

Belediyeler	2006		2011		2006-2011 % Artış
	Nüfus	%	Nüfus	%	
Lefkoşa Türk	56.146	21,9	61.378	21,4	9,3
Gazimağusa	35.785	13,9	40.920	14,3	14,3
Girne	27.357	10,7	33.207	11,6	21,4
Güzelyurt	18.562	7,2	18.946	6,6	2,1
Gönyeli	12.393	4,8	17.277	6,0	39,4
Lapta	12.089	4,7	12.118	4,2	0,2
Değirmenlik	12.297	4,8	11.895	4,2	-3,3
Dikmen	6.761	2,6	9.120	3,2	34,9

İskele	7.222	2,8	7.906	2,8	9,5
Lefke	10.702	4,2	11.091	3,9	3,6
Yeniboğaziçi	5.878	2,3	6.618	2,3	12,6
Alsancak	5.153	2,0	6.597	2,3	28,0
Çatalköy	4.183	1,6	5.652	2,0	35,1
Yeni Erenköy	5.580	2,2	5.627	2,0	0,8
Beyarmudu	4.290	1,7	4.125	1,4	-3,8
Alayköy	3.478	1,4	3.884	1,4	11,7
Mehmetçik	3.159	1,2	3.729	1,3	18,0
Paşaköy	3.300	1,3	3.561	1,2	7,9
İnönü	2.893	1,1	2.927	1,0	1,2
Büyükkonuk	2.849	1,1	2.860	1,0	0,4
Akdoğan	2.581	1,0	2.471	0,9	-4,3
Esentepe	2.274	0,9	2.414	0,8	6,2
Serdarlı	2.432	0,9	2.411	0,8	-0,9
Vadili	2.362	0,9	2.390	0,8	1,2
Geçitkale	2.460	1,0	2.380	0,8	-3,3
Dipkarpaz	2.286	0,9	2.349	0,8	2,8
Tatlısu	1.160	0,5	1.459	0,5	25,8
Akncılar	462	0,2	390	0,1	-15,6
ARA TOPLAM	256.094	99,8	285.702	99,8	11,6
<i>Pile</i>	462		479		3,7
<i>Karaman (Y.Karmi)</i>	85		55		-35,3
<i>Kantara</i>	3		21		600,0
GENEL TOPLAM	256.644		286.257		11,5

Kaynak: KKTC DPÖ [Devlet Planlama Örgütü] (<http://www.devplan.org/Frame-tr.html>)

YEREL YÖNETİMLERDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI

Yerel yönetimlerde bilişim teknolojilerinin kullanımı konusunda yapılan araştırmaya katılanların %66.7'si yerel yönetim temsilcisi, %33.3'ü de merkezi yönetim temsilcisidir. Çalışmanın evreni, 2017 yılında KKTC'de aktif olarak görev yapmakta olan tüm yerel ve merkezi yönetim yöneticisi/temsilcilerini kapsamaktadır. Çalışmada herhangi bir örneklem alınmamış, evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Gerek yerel yönetim, gerekse merkezi yönetim temsilcilerinin büyük bölümü yerel yönetimlerde birçok sorununun var olduğunu, ancak en temel sorunun personel ve kaynak sorunu olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Sonuç olarak, KKTC belediyelerinin en temel sorunlarının, personel ve kaynak sorunu olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Belediyelerin kentte herhangi bir kablosuz internet hizmeti sunup sunmadığı konusunda,

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %81.3'ü Hayır. Kentte herhangi bir kablosuz internet hizmeti yok, % 18.7'si de Hayır, bu belediyenin işi değil demişlerdir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin, %46.9'u Hayır, ama gelecekte kablosuz internet ağı kurma planımız var, % 43.8'i, Hayır, Kentte herhangi bir kablosuz internet hizmeti yok; % 9.3 'ü de hayır bu belediyenin işi değil şeklinde cevap vermişlerdir.

Sonuç olarak, belediyelerin kente herhangi bir internet hizmeti vermediği, hatta katılımcıların bazılarının bu konunun belediye ile ilgili bir konu olmadığı görüşü taşıdığı görülmüştür. Bu sonuç da bize gerek yerel gerekse merkezi yönetim temsilcilerinin teknolojik yetkinlik konusunda henüz daha gerekli algı seviyesi taşımadığını da göstermektedir.

Kentinizde hangi internet teknolojisi kullanılabilir? konusunda,

- Merkezi yönetim temsilcilerinin % 81.3'ü 3G (Turkcell, Telsim_Vodafone), %18.7'si de Wi-Fi (802.11a/b/g/n)'nin kullanılabilirliğini düşündüğünü belirtmişlerdir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin % 53.1'i 3G (Turkcell, Telsim_Vodafone), %46.9'u da Wi-Fi (802.11a/b/g/n)'nin kullanılabilirliğini düşündüğünü belirtmişlerdir.

Yukarıda yer alan bulguya göre, hem yerel hem de merkezi yönetim temsilcileri kendi bünyeleri içinde Wi-Fi teknolojisi kullanmak yerine, bunun GSM operatörleri üzerinden çözülebileceğini düşünmektedirler. Burada, yerel yönetim temsilcilerinin Wi-Fi teknolojisinin özellikle kent yaşamında kullanılmasına daha olumlu baktıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca, merkezi yönetim temsilcilerinin neredeyse tamamının (% 81.3) özel şirketlerin (GSM) bu konuları çözebileceklerini düşündükleri tespit edilmiştir. Bu durum, merkezi yönetim temsilcilerinin bu tür uygulamalara çok hakim olmadıkları ya da merkezi yönetimin bunları kendi bünyesinde çözemeyeceğini düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

Kablosuz İnternet ağı (olsa) kentinizde rekabet avantajı sağlar mı? sorusuna,

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %75'i Evet, %25'i de bilmiyorum demiştir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin de, % 46.9'u Evet, %21.8'i Hayır, %15.6'sı Belki, %16.6'sı Bilmiyorum demişlerdir.

Bu konuda 'hayır' ve 'bilmiyorum' cevapları çıkan sonuçlar arasında dikkat çekmektedir. Burada internet ağının rekabet avantajı sağlamayacağını düşünen bir grup olmakla beraber konu hakkında bilgisi olmayan yerel ve merkezi yönetim temsilcileri bulunmaktadır.

Kentte kablosuz internet ağına olsa, yabancı ve ulusal şirketlerin kentinize yatırım yapacağına inanıyor musunuz? sorusuna

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %68.8'i Evet, %18.7'si Hayır ve %12.5'i de Belki yanıtını vermişlerdir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin % 43.8'i Evet, %18.8'i Hayır, %6.2'si Belki ve %31.2'si de Bilmiyorum yanıtını vermişlerdir.

Burada da yerel yönetim temsilcilerinin %31.2'sinin kablosuz internet ağına yabancı ve ulusal şirketlerin yatırım kararını etkileyip etkilemeyeceği konusunda 'bilmiyorum' cevabını vermesi yerel yönetim temsilcilerinin teknolojik, özellikle kablosuz internetin avantajları konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Sizce Bilişim toplumunda kablosuz internet bir belediye altyapı hizmeti midir? sorusuna

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %87.5'i Evet, ama teknik olarak yapılması zor ve pahalı, %12.5'i Evet, ama benim kentim buna hazır değil yanıtını vermişlerdir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin % 31.3'i Evet, ama teknik olarak yapılması zor ve pahalı; % 50'si Evet, ama merkezi devlet bunu sağlamalı, % 15.6'sı Evet, ama benim kentim buna hazır değil; %3.1'i de Hayır, kablosuz internet bir belediye altyapı hizmeti değil yanıtını vermişlerdir.

Kablosuz internetin bir belediye altyapı hizmeti olup olmadığı konusunda, merkezi yönetim temsilcileri kesinlikle bir belediye hizmeti olduğu konusunda görüş bildirirken, yerel yöneticiler bu konuda merkezi yönetimin de sorumlulukları olduğu görüşünü taşımaktadırlar.

Belediye web siteniz var mı?

- Yerel yönetim temsilcilerinin % 68.8'i Evet, % 31.2'si Hayır yanıtını vermişlerdir.

Web sitesi olduğunu belirten yerel yönetim temsilcileri, web sitesi derken ne kadar aktif bir biçimde kullanılan web sitelerinden bahsettikleri konusunda büyük bir şüphe duyulmaktadır. Bunun nedeni web sitelerinin bazılarının var olduğu fakat aktif olarak kullanılmadığıdır.

Varsa, Web Sitenizin hangi sıklıkta güncelliyorsunuz? sorusuna,

- Yerel yönetim temsilcilerinin, %3.1'i Günlük; %31.2'si Haftalık; % 37.5'i ayda birkaç sefer; % 28.2'i de 1 aydan fazla sürelerle yanıtını vermişlerdir.

Sonuç olarak, yerel yönetim temsilcilerinin vermiş oldukları yanıtlar sonucunda, var olan web sitelerinin de aktif olarak kullanılmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Web sitenizde hangi bilgileri sağlıyorsunuz (birden çok seçenek işaretlenmiştir)?

- Yerel yönetim temsilcilerinin % 62.5'i belediye başkanı ve kentle ilgili haberler; %9.4'ü belediye başkanıyla direkt email/mesaj atarak irtibat kurabilme; % 16.9'ı kent rehberi bilgileri (Tarihi yerler, Oteller, Restoranlar vs.); % 15.6'sı hava durumu/trafik/deniz kirliliği/ hava kirliliği ile bilgileri; %9.4'ü de Kentle ilgili acil telefon numaraları; % 31.2'si belediye departmanları/iletişim/görevliler/mahalle muhtarları vs ile ilgili bilgileri sağladığını düşündükleri belirlenmiştir.

Buradan web sitelerinde vatandaş ile interaktif bir iletişim kurulmadığı yalnızca bilgi vermek, özellikle de belediye başkanı ile ilgili konularda bilgi vermek amacı ile kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

Bilişim/Bilgisayar Sistemi Departmanınız var mı?

- Yerel yönetim temsilcilerinin % 53.1'i Evet, %46.9'u da Hayır yanıtını vermişlerdir.

Buradan soruları yanıtlayan yerel yönetim temsilcilerinin bağlı buldukları belediyelerin neredeyse yarısının bilişim departmanı olmadığı ortaya çıkmıştır.

e-Belediye Hizmetiniz 24/7 çalışıyor mu? sorusuna,

- Yerel yönetim temsilcilerinin % 12.5'i Evet, Geliştirme safhasındayız; %68.8'i e-Belediye Hizmetimiz yok; ama web sitemiz var; %18.7'si de Hayır, web sitemiz dahi yok yanıtını vermişlerdir.

Burada 24/7 e-belediyecilik hizmeti veren yerel yönetim olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Geliştirme safhasında olduğunu belirten yerel yönetim temsilcileri olsa da, web sitesi ile e-belediyecilik hizmetinin aynı olmadığına altının dikkatlice çizilmesi gerekmektedir.

Kablosuz internet ve e-belediyenin halk/belediye/yerel firma/kamu için ne tür faydalar sağlayabilir (birden fazla seçenek işaretlenmiştir)? sorusuna,

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %62.5'inin devlet ve belediye hizmetleri daha etkili, hızlı, ucuz ve kaliteli hale gelebilir; %50'sinin kentimizi daha iyi tanıtarak daha fazla yatırımcı ve turist çekebiliriz; %25'inin halkın, sivil kuruluşların kent yönetiminde demokratik katılımı sağlanabilir; %12.5'inin halk, belediye ve devlet zaman ve parasal tasarruf sağlanabilir; %18.8'inin de kent bilgilerinin (Nüfus, İşyeri, Altyapı, Harita vs.) toplanması ve güncelleşmesi ve kullanımı kolaylaşır şeklinde düşündükleri belirlenmiştir.

- Yerel yönetim temsilcilerinin %56.25'inin devlet ve belediye hizmetleri daha etkili, hızlı, ucuz ve kaliteli hale gelebilir; %62.5'inin kentimizi daha iyi tanıtarak daha fazla yatırımcı ve turist çekebiliriz; %18.75'inin halk, belediye ve devlet zaman ve parasal tasarruf sağlanabilir; %9.38'ünün sürdürülebilir bir kent için altyapı oluşturulabilir (Kırtasiye/Ulaşım/Enerji vs Tasarrufu sağlanarak); %12.5'inin de e-Belediye, e-Devlet, e-ticaret, online bankacılık/ öğretim/ fatura ödeme vs. kullanımı artabilir; %15.62'si de Daha tutarlı stratejik plan, vizyon, misyon, raporlama, bütçe vs. sağlar diye düşündükleri belirlenmiştir.

Bilişim teknolojilerinin faydaları konusunda farklı görüşlerde olan yerel ve merkezi yönetim temsilcileri, KKTC yerel yönetimlerinde bu hizmetlerin tam olarak verilemediğinin de altı çizilmiştir.

Sizce kablosuz internet ve e-belediye ilgili yasal düzenlemeler vs. standardizasyon yeterli mi? sorusuna

- Merkezi yönetim temsilcilerinin %93.8'i Evet; % 6.2'si de Hayır yanıtını vermişlerdir.
- Yerel yönetim temsilcilerinin de, % 78.1'i Evet; %21.9'da Hayır yanıtını vermişlerdir.

Bu soruya verilen cevaplardan KKTC'deki bilişim teknolojileri alanındaki yasal düzenlemelerin, özellikle de kablosuz internet ve e-belediyecilik konusunda yeterli olduğu sonucu çıkmıştır. Kısacası bilişim teknolojilerinin etkin olarak kullanılmamasının nedeni yasal düzenlemeler ile ilgili bir durum olarak görülmektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sonuç olarak, KKTC'de yerel hizmet sunumunda bilişim teknolojileri konusunda yeterli destek alınmamaktadır. Dahası, KKTC'deki belediyelerde bilişim teknolojileri için yeterli altyapı bulunduğu söylenemez. Verilen hizmetlerde teknolojiye yeteri kadar yararlanılmamaktadır. Web siteleri bile aktif kullanılmamaktadır. Bu nedenle de KKTC yerel yönetim sisteminin en temel sorunları personel ve kaynak sorunu olarak görülmektedir. Bilişim teknolojileri kullanımının artması ile sorunların bir bölümü çözüme kavuşabilecektir. Bunun için de önce yönetim kadrolarının bilişim teknolojileri kullanımı ve avantajları konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir. Daha sonra, bilişim teknolojilerinin kullanılabilmesi için gerekli altyapı sisteminin kurulması ve uyulamaya geçiş aşamaları oluşacaktır. Tabii ki vatandaşların da teknoloji konusunda yöneticiler gibi gerekli ön bilgiye sahip olmaları da son derece önemlidir. Teknolojiye dayalı belediyecilik uygulamaları ile birçok işlemin internet üzerinden yapılmaya başlaması ile vatandaşların günlük hayatlarında yaşadıkları zaman kayıplarının en aza indirilmesi mümkün olacaktır. Ayrıca bu tür uygulamalar, belediyelerin de gerek mali, gerek yönetim gerekse kaynakların daha verimli kullanımı yönünde gelişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- İşçiöğlü, D. (2009). KKTC Kentsel Politikası Üzerine Bir Değerlendirme. Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi, 1 -1. 149-161.
- İşçiöğlü, E. ve Kaya, Ö.S. (2017). e-Belediyecilik Kapsamında Gazimağusa Belediyesi'nin Web Sitesinin Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi. Prof.Dr.Mahmut Güler ve Doç.Dr. A. Menaf Turan (Ed.) Belediyelerin Geleceği ve Yeni Yaklaşımlar, (Cilt 2, s. 516-525) İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Yayınları.
- Keleş, R. ve İşçiöğlü, D. (2009). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ve Avrupa Birliği Yardımları. Çağdaş Yerel Yönetimler, 18 - 4.67-87.
- İşçiöğlü, D. ve Sin, T. (2018). KKTC'de Yerel Yönetimlere Türkiye Cumhuriyeti Yardımları ile Avrupa Birliği Yardımlarının Karşılaştırılması (s.487-496). Kentsel Politikalar. Prof. Dr. Ayşegül Mengi ve Doç. Dr. Deniz İşçiöğlü (Ed.) Ankara: Palme Yayıncılık.
- Keleş, R., Mengi, A., Çınar, T., İşçiöğlü, D., Zengin, O., Özgül, C.G. ve Sin, T. (2017). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri, Ankara: Nobel Yayınevi.
- KKTC DPÖ, 2018 (<http://www.devplan.org/Frame-tr.html>)
- KKTC Anayasası, (<http://www.mahkemeler.net/cgi-bin/anayasa.aspx>)
- KEİ Ofisi, TC Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi (<http://www.kei.gov.tr/belediyelere-yard%C4%B1m-projesi/>)
- Fasıl 96- Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası
- 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası (<http://www.mahkemeler.net/cgi-bin/elektroks.aspx>)